

- A 9. *Visitas terram, & irrigas eam, plurimum ditas eam, riuus Dei plenus aquis: adonas frumentum eorum, cum sic paras eam.*
- 10. *Sulcos eius inebrias, aquas glebas eius: imbris liquefacis eam, germiui eius benedicis.*
- 11. *Cingis annum bonitate tua, & vestigia tua stillant pinguedinem.*
- 12. *Stillant mansiones solitudinis, & colles exultatione cingis.*
- 13. *Planicies operiuntur gregibus ouium, & valles obteguntur frumento, iubilant atque canunt.*

Græci titulo Psalms adiecerunt, quod sit canticum Jeremias & Ezechielis, ac populi in captiuitate constituti, quod Domino cecinerint iam vicini liberationi, e captiuitate Babyl. Verum epigraphe cum apud Ebraeos tum Græcos satis ostendit, Daudis esse hunc Psalmum. Credibile tamen est, illum a Jeremia ac Ezechiele, populoque captiuitatis, propter spem reditus, vsurpatum esse & cantatum.

Te manet laus. Græc. & vulg. Lat. *Te decet hymnus.* Hieronym. *Tibi silentium, laus.* Sic & Iustinian. Pagnin. *Tibi silet laus, tibi redditur votum.* Græc. & vulg. Lat. addunt: *In Hierusalem: quod in Ebraeo non est.*

LECTIO.
Vers. 1.

Contra me. Aliquot Ebraea exemplaria habent וַיִּמְדוּנוּ, nonnulli legunt: *Contra nos.*

Vers. 3.

Satiabitur. Ebr. וַיִּשְׂבַּע. Græc. & vulg. Lat. Hieron. Iustin. Felix & Pagn. legunt: *Saturabimur, replebimur.* Illud, *Sacræ regie tuæ,* Ebr. קֹדֶשׁ חַיִּלְךָ, legunt alij, *Sanctum est templum tuum.*

Vers. 4.

Terribiliter pro iustitia respondes nobis. Ebr. בְּרָאִיתָ בְּצֹדֶק תַּעֲנִנֵנוּ. Græc. legit: *Mirabilis in iustitia.* Vulg. Lat. *Mirabile in æquitate.* Hieron. *Terribilis in iustitia exaudi nos.*

Vers. 5.

Qui montes instruit. Symmachus legit: *Qui firmat montes.* Græc. & vulg. Lat. Hieron. Felix, Iustin. Pagnin. *Qui firmat montes.*

Vers. 6.

Qui sedat fremitum marium. Græc. & vulg. Lat. *Qui conturbat profundum maris.* Hieron. *Compescens sonitum maris.* Sic & Iustin. & Pagnin. Theodotion: *Qui mitigat profundum maris.*

Vers. 7.

Sulcos eius. Vulg. Lat. *Riuos eius.* Illud, *Aequas glebas eius,* Græc. & vulg. Lat. *Multiplica germina eius, lesunt.* Hieron. *Multiplica fruges eius.* Iustin. *Depone atrolas eius.* Felix: *Aqua cumulos eius.* Pagnin. *Descendere fac in lineas eius.* Camp. *Et glebas eius occa.*

Vers. 10.

Cingis annum. Græc. & vulg. Lat. sic: *Benedices coronæ anni benignitatis tuæ, & campi tui replebuntur ubertate.* Hieronym. *Voluetur annus in bonitate tua.* Felix: *Coronasti annum bonitatis tuæ.* Pagnin. *Coronasti annum bono tuo.*

Vers. 11.

B *Stillant mansiones solitudinis.* Græc. & vulg. Lat. *Pinguescent speciosa deserti.* Hieronym. *Pinguescent pascuæ deserti.*

Vers. 12.

Planicies operiuntur gregibus ouium. Græcus & vulgata Lat. *Induti sunt arietes ouium.* Hieron. *Vestientur agnis greges.* Felix: *Vestient planicies pecora.* Pagn. *Induerunt se pascua pecudibus.* Camp. *Vestient gramine pascua gregem.*

Vers. 13.

PARS PRIMA, DE CULTU DEI.

Obseruandum est principio, quod inter beneficia Dei celebranda, quibus plena est vniuersa terra, hoc præ reliquis omnibus priore loco celebrat & extollit, quod non est datum omnibus nationibus, sed populo Israëli, quem sibi in peculium elegit, videlicet quod in illius ciuitate Zijon sedesibi delegit, & locum vbi coleretur. Magno profecto ciuitatis huius laus, magna Dei erga hunc populum beneuolentia. Discamus & nos præcipuam hanc cognoscere & celebrare gratiam, qua vero cultu habitantem inter nos Deum colere datum est. Sumus enim domus & templum Dei per spiritum Dei, qui in nobis est: 1. Cor. 3. 6. Hoc quippe peculiare Dei donum est, quod nobis cum hoc Mundo commune non est: cum reliqua terrena, quorum secunda & tertia Psalms parte mentionem faciet, communia sint cum pijs, tum impijs.

I.
Hoc donum Dei pijs, rex ciuitatis sue concessit pro summa gloria reputat, & celebrat.

Te manet laus, tibi redditur votum. Breuiter cultum Dei exprimit. Ille est laudare Deum, & vota illi reddere. Quid sit *vota reddere*, dictum est alibi, & proximè supra Psalms 61. Vota hæc tria habent, primum, inuocationem nominis Dei: deinde, quanquam animi gratitudinem, agnoscentis beneficium, & ad gratificandum parati: & tertio, laudem benefactoris, cum redditione voti. Ideo supra Psalms 61. dixit: *Quoniam tu exaudisti vota mea.* Ecce inuocationem nominis Dei in votis. Item: *Sic psallam nomini tuo in sempiternum, cum reddidero vota mea quotidie.* Ecce gratitudinem animi, deinde & laudem Dei in redditione votorum. Sunt itaque veri cultores Dei, qui ad hunc modum inuocant & cebrant nomen Dei, & vota illi reddunt.

II.
Vers. 1.

Qui preces exaudis. Quid sentiebant in Deo celebratores isti Dei, vouentes & vota reddentes? Quis erat illis respectus laudandi Dei? Multa sunt in Deo eximia & stupenda, vt est summè potes, summè sapiens, summè iustus, terribilis & stupendus. Quid horum in Deo celebrabant? *Qui preces, inquit, exaudis.* Hoc demum est, quod omnia reliqua extollit, & merito à miseris mortalibus præ omnibus alijs Dei virtutibus, quamuis inenarrabilibus & stupendis celebratur & extollitur. In hoc sita est amplissima diuinæ laudis materia quod adeo bonus est & misericors, vt mortalium calamitatem non spernet, ipse omnium felicissimus, & ad preces humi repentium aures suas aduertat, omnium sublimissimus, & rebus deploratis potenter succurrat. Quid autem deesse poterit illis, quorum preceationi accessus est ad aures Dei? Quis satis vel admirari poterit istam Dei beneuolentiam, vel expendere & optare hanc felicitatem piorum? Et hac ratione Christus, cum proposuisset consolari discipulos suos, summæ consolationis loco pollicitus est, idque cum iuramenti

III.
Vers. 2.

Vide Psalms 66 sequenti, circa finem. Ioan. 16.

O ramenti